

Artophorion (szentségtartó)

Ötvösgyűjtemény

Leltári szám:	66.218.1
Készítés ideje:	16. SZÁZAD VÉGE
Készítés helye:	Athosz-hegy
Anyag:	fa; puszpángfa
Technika:	faragott; vésett díszítés
Méretek:	magasság: 14,5 cm szélesség: 11,5 cm

Az eucharisztia őrzésére szolgáló templommodell, amelyet görög felirata alapján egy Nifón (?) nevű szerzetes készített talán még a 17. században. A puszpángból faragott templomocska homlokzati megoldása a velencei uralom alatt élő ortodox népek késő reneszánsz formájú templomait idézi. Teteje két részre tagolódik, levehető. A szentségtartó belül vörös textillel bélelt, egyik oldalán és a főhomlokzatán kis ajtó nyílik, utóbbi szárnyai elvesztek. A hajó oldalfalait íves mezőkben a passió jelenetei díszítik, fölöttük kerek ablakocskák nyílnak, az egyes táblákat ébenre színezett pilaszterek választják el. Az apró domborműveket görög feliratok kísérik.

A főhomlokzaton az ajtó két oldalán az Örömhírvétel jelente látható: Gábor arkangyal köszönti Szűz Máriát. A további jelenetek: a sírban nyugvó Krisztust anyja gyászolja. Ezt az ikont egy nagypénteki himnusz nyomán a „Ne sirass engem, ó anya” címmel illetik. Az ajtó felett a trónon ülő Krisztusnál Szűz Mária és Keresztelő Szent János járnak közben. (Deészisz) Keresztre feszítés.

A templommodell oldalán ábrázolt jelenetek: Jézus Krisztus mennybemenetele a passió jelenetei: Júdás csókja, Jézus Heródes előtt, Jézus megcsúfolása Jézust bíbor ruhába öltöztetik, Jézus viszi a keresztjét, Keresztre feszítés Sírba tétel, Föltámadás, Kenethozó asszonyok a sírnál, a Föltámadt Üdvözítő megjelenik az apostoloknak Az Istenszülő mennybevétele.

Irodalom

- Terdik Szilveszter: "Athonite" miniature carvings at the Museum of Applied Arts. *Ars Decorativa*, 2016. 2016. - és Nr. 12. kép
- főszerkesztő: Kiss Éva: "Áthoszi" miniatűr faragványok. Kiállítás az iparművészeti Múzeumban. *Magyar Iparművészet*, 2015/7. NMKK Alapítványa, Budapest, 2015. - és kép (Terdik Szilveszter)
- Ruzsa György: *Ikonok. Válogatás magyarországi gyűjteményekből*. Miskolc, 1981. - Nr. 103.

